

XXI OLIMPIADA JEZYKA ŁACIŃSKIEGO 2002/2003 - II ETAP

De generibus epistularum.

Cicero s.d. Caio Curioni.

Epistularum genera multa esse non ignoras sed unum illud certissimum, cuius causa inventa res ipsa est, ut certiores faceremus absentis si quid esset quod eos scire aut nostra aut ipsorum interesset. Huius generis litteras a me profecto non exspectas. Tuarum enim rerum domesticos habes et scriptores et nuntios, in meis autem rebus nihil est sane novi. Reliqua sunt epistularum genera duo, quae me magno opere delectant, unum familiare et iocosum, alterum severum et grave. Utro me minus deceat uti non intellego. Iocerne tecum per litteras? Civem mehercule non puto esse, qui temporibus his ridere possit. An gravius aliquid scribam? Quid est quod possit graviter a Cicerone scribi ad Curionem nisi de re publica?

Vale.

M.T. Cicero *Epistulae ad familiares, liber II ep.4*

Objaśnienia:

List adresowany do Gajusza Skribiniusza Kuriona Cyceron napisał w Rzymie w roku 53 a.Ch.n. Przytoczony urywek, w którym autor popisuje się znajomością teorii pisania listów, stanowił wstęp do części dalszej, tutaj pominiętej, gdzie zostały poruszone bieżące sprawy polityczne.

Caius Scribonius Curio - Gajusz Skriboniusz Kurion, polityk rzymski, przyjaciel Cycerona, zaciekły wróg Cezara.

interest - zależy komuś, obchodzi kogoś, interesuje kogoś z gen. rzeczy lub osoby (np. ipsorum abstinentium interesset); zaimki osobowe lub dzierżawcze łączą się z tym czasownikiem w ablativie (np. nostra interesset)

uti - infinitivus praesentis od czasownika utor, uti, usus sum; tutaj zależny od deceat.

XX OLIMPIADA JEZYKA ŁACIŃSKIEGO 2001/2002 - I ETAP

De deis Gallorum.

Deorum maxime Mercurium colunt. Huius sunt plurima simulacra: hunc omnium inventorem artium ferunt, hunc viarum atque itinerum ducem, hunc ad quaestus pecuniae mercaturasque habere vim maximam arbitrantur. Post hunc Apollinem et Martem et Iovem et Minervam. De his eandem fere, quam reliquae gentes, habent opinionem: Apollinem morbos depellere, Minervam operum atque artificiorum initia tradere, Iovem imperium caelestium tenere, Martem bella regere. Huic, cum proelio dimicare constituerunt, ea quae bello ceperint plerumque devovent: cum superaverunt, animalia capta immolant reliquasque res in unum locum conferunt. Multis in civitatibus harum rerum exstructos tumulos locis consecratis conspicari licet; neque saepe accidit, ut neglecta quispiam religione aut capta apud se occultare aut posita tollere auderet, gravissimumque ei rei supplicium cum cruciatu constitutum est.

C.I. Caesar *De bello Gallico* VI 17, 1-5

Objaśnienia:

Mercurius, i m - Merkury

Mars, tis m - Mars

Apollo, inis m - Apollo

Iuppiter, Iovis, Iovi, Iovem, Iove, Iuppiter! m - Jowisz

Minerva, ae f - Minerwa

XIX OLIMPIADA JEZYKA ŁACIŃSKIEGO 2000/2001 - II ETAP

De Germanorum moribus.

[Germani] Agri culturae non student, maiorque pars eorum victus in lacte, caseo, carne consistit. Neque quisquam agri modum certum aut fines habet proprios; sed magistratus ac principes in annos singulos gentibus cognationibusque hominum, qui una coierunt, quantum et quo loco visum est agri attribuunt atque anno post alio transire cogunt. Eius rei multas adferunt causas: ne adsidua consuetudine capti studium belli gerendi agricultura commutent; ne latos fines parare studeant, potentioresque humiliores possessionibus expellant; ne accuratius ad frigora atque aestus vitandos aedificent; ne qua oriatur pecuniae cupiditas, qua ex re factiones dissensionesque nascuntur; ut animi aequitate plebem contineant, cum suas quisque opes cum potentissimis aequari videat.

C.I. Caesar *De bello Gallico* VI 22, 1-4

Objaśnienia:

anno post = proximo anno

alio = alium in locum

Germani, orum m - Germanowie

agri cultura = agricultura

XVIII OLIMPIADA JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO 1999/2000 - I ETAP

De Iphicrate

Iphicrates Atheniensis non tam magnitudine rerum gestarum quam disciplina militari nobilitatus est. Fuit enim talis dux, ut non solum aetatis suae cum primis compararetur, sed ne de maioribus natu quidem quisquam anteponeretur. Multum vero in bello est versatus, saepe exercitibus praefuit, nusquam culpa male rem gessit, semper consilio vicit tantumque eo valuit, ut multa in re militari partim nova attulerit, partim meliora fecerit. Namque ille pedestria arma mutavit. Cum ante illum imperatorem maximis clipeis, brevibus hastis, minutis gladiis uterentur, ille e contrario peltam pro parma fecit (a quo postea peltastae pedites appellabantur), ut ad motus concursusque essent leviores, hastae modum duplicavit, gladios longiores fecit.

Cornelius Nepos *De viris illustribus*, ed. P. K. Marshall, 1991, *Iphicrates I 1-4*

Objaśnienia:

Iphicrates, -is *m.*: Ifikrates, dowódca wojsk ateńskich. Żył na przełomie w. V/IV p.n.e. Zmarł w roku 353 p.n.e.

Atheniensis, -is *m.*: Ateńczyk

culpa = culpa sua

XII OLIMPIADA JEZYKA ŁACIŃSKIEGO 1993/1994 - I ETAP

De Pelopida

Magnae saepe res non ita magnis copiis sunt gestae; sed profecto numquam tam ab tenui initio tantae opes sunt profligatae. Nam duodecim adolescentuli coierunt ex iis, qui exsilio erant multati, cum omnino non essent amplius centum, qui tanto se offerrent periculo. Qua paucitate percussa est Lacedaemoniorum potentia. Hi enim non magis adversariorum factioni quam Spartanis eo tempore bellum intulerunt, qui principes erant totius Graeciae; quorum imperii maiestas, neque ita multo post, Leuctrica pugna ab hoc initio percussa concidit. Illi igitur duodecim, quorum dux erat Pelopidas, cum Athenis interdiu exissent, ut vesperascente caelo Thebas possent pervenire, cum canibus venaticis exierunt, retia ferentes, vestitu agresti, quo minore suspicione facerent iter. Qui cum tempore ipso, quo studuerant, pervenissent, domum Charonis deverterunt, a quo et tempus et dies erat datus.

Cornelius Nepos *De viris illustribus, Pelopidas II 3-5*

Objaśnienia:

Pelopidas, ae m - Tebańczyk, przywódca demokracji w Tebach w IV w. a.Ch.n. po zamachu oligarchicznym przebywał w Atenach, stamtąd wrócił do Teb na czele dwunastu młodzieńców w celu przywrócenia demokracji.

Charon, is m - obywatel Teb, współczesny Pelopidasowi.

XII OLIMPIADA JEZYKA ŁACIŃSKIEGO 1993/1994 - II ETAP

Ubi Caesar castra posuerit.

Postquam omnes Belgarum copias in unum locum coactas ad se venire vidit neque iam longe abesse ab iis quos miserat exploratoribus et ab Remis cognovit, flumen Axonam, quod est in extremis Remorum finibus, exercitum traducere maturavit atque ibi castra posuit. Quae res et latus unum castrorum ripis fluminis muniebat et post eum quae erant tuta ab hostibus reddebat et commeatus ab Remis reliquisque civitatibus ut sine periculo ad eum portari possent efficiebat. In eo flumine pons erat. Ibi praesidium ponit et in altera parte fluminis Q. Titurium Sabinum legatum cum sex cohortibus relinquit; castra in altitudinem pedum XII vallo fossaque duodeviginti pedum muniri iubet.

C. Iulius Caesar *De bello Gallico* II 5, 4-6

Objaśnienia:

Belga, ae m - Belg, mieszkaniec belgii

Remi, orum m - naród w Galii Belgickiej w okolicy dzisiejszego miasta Rhemis

Axona, ae m - rzeka w Galii Lugduńskiej

XII OLIMPIADA JĘZYKA ŁACIŃSKIEGO 1993/1994 - III ETAP

Quantum apud antiquos Romanos ius iurandum valeat.

Lucio Manlio Auli filio, cum dictator fuisset, Marcus Pomponius tribunus plebis diem dixit, quod is paucos sibi dies ad dictaturam gerendam addidisset; criminabatur etiam, quod Titum filium, qui postea est Torquatus appellatus, ab hominibus relegasset et ruri habitare iussisset. Quod cum audivisset adolescens filius negotium exhiberi patri, accurisse Romam et cum primo luci Pomponii domum venisse dicitur. Cui cum esset nuntiatum, qui illum iratum allaturum ad se aliquid contra patrem arbitraretur, surrexit e lectulo remotisque arbitris ad se adolescentem iussit venire. At ille, ut ingressus est, confestim gladium destrinxit iuravitque se illum statim interfecturum, nisi ius iurandum sibi dedisset se patrem missum esse facturum. Iuravit hoc terrore coactus Pomponius; rem ad populum detulit, docuit, cur sibi causa desistere necesse esset, Manlium missum fecit. Tantum temporibus illis ius iurandum valebat.

M.T. Cicero *De officiis* III, 112

Objaśnienia:

Cum primo luci = prima luce

Lucius Manlius Capitolinus - syn Aulusa, dyktator w 363r a.Ch.n.

Marcus Pomponius - trybun ludowy w tych czasach

Torquatus - przydomek od torques - łańcuch na szyję, nadano go rodowi Manliuszów